

ZRZESZ KASZĘBSKŌ

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszëbskŏ” wychodzi trzy razy w tygodniu.
Dotatek literacko-naukowy „Chëcz” ukazuje się w każdym numerze sobotnim.
Prenumerata: Miesięcznie 15 zł. Cena numeru pojedynczego 1.50 zł.

Redaktor Naczelny: Brunon Richert. Redaguje Kolegium: Jan Rompski, Ignacy Szutenberg, Józef Gniech, Klemens Derc.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zrzesz Kaszëbskŏ”.
Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Skrzynka Poczтовая nr. 30.

Rok IX.

Wejherowo, czwartek 14 lutego 1946 r.

Nr. 20

BRUNON RICHERT.

Aleksander Majkowski — wielki Kaszuba

Dnia 10 lutego 1938 r. po trudnym żywocie zakończył ziemską wędrówkę dr. Aleksander Majkowski. Pogrzeb jego, jaki się odbył w Kartuzach 14 lutego 1938 r., stał się wielką manifestacją Kaszubów. Nad trumną wielkiego Kaszuby pochyliły się w niemym hołdzie liczne sztafety a tłumy Kaszubów chyliły swe serca. Zegnali Kaszubi swego przywódcę, największego pisarza, historyka, autora kaszubskiej epopei.

Kim był dr. Aleksander Majkowski?

Był piękną postacią naszych dziejów i najbardziej zasłużonym przywódcą ruchu kaszubskiego.

Był pionierem idei odrodzenia ludu kaszubskiego, idei, która jak żywa i płomienista pochodnia rozwidniała w głowach nieświadomych i podpałała ich serca potężnym pragnieniem odmiany. Idea jego budziła w sercach ludzi do brych tęsknotę za słońcem lepszego życia, a sumienia obojętnych dla sprawy ludu swego rozdrapywała nieubłaganymi szarpnięciami. Była krzykiem budzącym sumienia kaszubskie do ocknięcia się z wiekowego snu.

Był Aleksander Majkowski wielkim znawcą i miłośnikiem ludu kaszubskiego, autorem mocnych i pięknych poezji kaszubskich oraz twórcą naszej epopei — powieści o Remusie. Był właściwym ojcem literackiej kaszubszczyzny. Był pierwszym prawdziwym dziejopisem naszej kaszubskiej przeszłości.

Był dla nas młodych zapaleńców idei odrodzenia Kaszubów nauczycielem, wychowawcą i ojcem, który nam zostawił testament do wykonania.

Dla wszystkich Kaszubów nazwisko dr. Aleksandra Majkowskiego widnieje jak gorejąca pochodnia. Stawiamy go w jednym rzędzie obok Barnimów, Wartyśławów, Bogustawów, Świętopelków, Mestwinów i Cejnowy.

Dziś żyjemy jego spuścizną, jego myślą. Jego duch towarzyszy nam w naszej syzyfowej pracy nad ludem i dla ludu kaszubskiego.

My zaś dziś z naszej strony pracą dla ukochanej Jego idei złożymy hołd nie przemijający temu kaszubskiemu księciu z ducha, którego nazwisko, życie i praca jest naszym skarbem i naszą świętością, źródłem wiary, otuchy i natchnienia.

Szlachetna postać dr. Aleksandra Majkowskiego żyć będzie wiecznie między kaszubskim ludem.

Dyskusja w sprawie Indonezji trwa.

LONDYN. (rad). W chwili, kiedy rada bezpieczeństwa miała głosować nad rezolucją ukraińską, iż rada powinna wystąpić komisję badawczą do Indonezji, delegat egipski wysunął propozycję, idącą w czterech kierunkach. Przede wszystkim

kim rada bezpieczeństwa ma zażądać aby wojska brytyjskie nie były używane w narodowemu, po drugie — wojska brytyjskie powinny być wycofane z tych miast, skoro tylko Japończycy zostaną rozbrojeni a osoby internowane —

uwolnione, dalej obecne rokowania przeprowadzane w Indonezji powinny się mieścić w ramach zaleceń karty O.N.Z., dotyczących praw samostanowienia narodów, wreszcie rokowania te powinny być jak najszybciej doprowadzone do końca. Zdaniem korespondenta BBC propozycja ta zaskoczyła radę. Delegat amerykański uznał ją za „zupełnie nową rezolucję”, delegat francuski zaproponował odroczenie debaty. Wniosek ten poparł natychmiast Wyszyński, oświadczając, że propozycja zasługuje na poważne przestudiowanie i zaproponował odroczenie obrad, „dążąc do osiągnięcia porozumienia, którego wszyscy pragniemy”.

Jak już podaliśmy, propozycja została przedłożona w chwili, kiedy przewodniczący ogłosił, że dla przyjęcia rezolucji delegata Ukrainy i wystąpienia komisji badawczej, potrzebaby 7 głosów z ogólnej liczby 11 członków rady. Przedstawiciel ukraiński oświadczył, iż otrzymał instrukcję domagania się jasnej decyzji — za, względnie — przeciw. Sprzeczniwi się temu delegaci francuski i holenderski. Przedstawiciel Meksyku poparł rezolucję słowami: — „Koniecznym byłoby uzyskanie przez radę bezpieczeństwa bezstronnych faktów”. Przedstawiciel Polski opowiedział się również za wystąpieniem komisji, która jednak miałaby się ograniczyć do sytuacji politycznej, nie wchodząc w sprawy zachowania się wojsk brytyjskich.

Aż 25 samolotów z obserwatorami do Grecji

WASZYNGTON (rad). 25 samolotów z amerykańskimi obserwatorami odleciało do Grecji. Specjalny ambasador Stanów Zjednoczonych, który będzie

kierownikiem amerykańskiej ekipy obserwatorów, odlatuje do Grecji w końcu tygodnia.

Oficjalne pertraktacje na Jawie Wolnościowa deklaracja rządu holendersk.

LONDYN. Oficjalny komunikat wydany przez ambasadę brytyjską o pierwszym spotkaniu przedstawicieli Holandii i Indonezji, odbyłym w obecności specjalnego wysłannika brytyjskiego Clark Cerra, stwierdza, że obie strony porozumiały się do publikowania przebiegu posiedzeń.

holenderskiego stanowi zapoczątkowanie nowego stosunku Holandii do Indonezji.

Deklaracja uznaje w pełni prawo Indonezji do samostanowienia i zapewnia krajowi swobodę demokratyczne.

Po okresie przejściowym, koniecznym dla gospodarczej odbudowy kraju, Indonezja będzie miała prawo zdecydować o swojej przyszłości politycznej.

LONDYN. Gubernator Indii Holenderskich dr. van Mook oświadczył na konferencji prasowej, że deklaracja rządu

Kres marzeń o włoskim Imperium.

NOWY JORK (rad). Amerykański minister Byrnes na konferencji prasowej nakreślił m. n. amerykański plan w sprawie kolonii włoskich. Stany Zjednoczone pragną niepodległości Eretrei, Somali i Cyrenaiki oraz międzynarodowej administracji powierniczej w innych koloniach włoskich.

Tiso stanie przed sądem

NORYMBERGA (rad). Delegat Czechosłowacji na procesie norymberskim, dr. Krtina, oświadczył, że pomiędzy władzami czeskimi a Watykanem toczą się nieurzędowe rozmowy na temat dra Józefa Tiso, premiera marionetkowego rządu czeskiego za czasów niemieckich. Sprawa jest o tyle skomplikowana, iż Tiso jest księdzem katolickim, niemniej zostanie on postawiony przed sądem.

Wydarzenia dnia

* 12 bm. została zawarta pierwsza umowa polsko-czechosłowacka, dotycząca zwrotu mienia wywiezionego przez niemieckiego okupanta. Na podstawie tej umowy Czechosłowacja zwróci Polsce zarówno mienie państwowe jak i prywatne wywiezione przez Niemców z Polski od 1 września 1939 r. a Polska Czechosłowacji wszystko co wywieziono od 17 września 1938 roku.

* W czasie obrad wtorkowych 12 bm. Zgromadzenie Ogólne ONZ debatało nad sprawą uchodźców. Pani Roosevelt wysunęła wniosek aby pozwolono pozostać na emigracji tym z uchodźców, którzy nie chcą wrócić do kraju. W środę, dnia 13 bm. Zgromadzenie Ogólne zajmować się będzie sprawą kryzysu żywnościowego w świecie.

* Obrady Rady Bezpieczeństwa prawdopodobnie się przeciągną. Albowiem

oprócz sprawy Indonezji będzie ona musiała jeszcze rozpatrzyć problem wycofania wojsk francuskich z Syrii i Libanu oraz omówić zagadnienie sił zbrojnych Organizacji Narodów Zjednoczonych.

* Według doniesień Reutera, prezydent Truman złożył prywatne oświadczenie, że nie zamierza kandydować na stanowisko prezydenta w wyborach w roku 1949.

* Prezydent republikańskiej Hiszpanji, Barrio, otrzymał zezwolenie rządu francuskiego na wyjazd do Francji. Premier republikański Giral oświadczył, że pragnie rozszerzyć swój rząd przez włączenie do niego komunistów. Siedzibą rozszerzonego rządu będzie Paryż.

* Między Czechosłowacją a Węgrami osiągnięte zostało porozumienie w sprawie wymiany mniejszości narodowych.

Mecz bokserski Reprezentacja Śląska — „Gryf” Wejherowo

odbędzie się w czwartek 14 lutego br. o godz. 19-tej w sali ob Prusińskiego.

— Udział biorą czołowi bokserzy Polski i okręgu gdańskiego. —

